

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχτικοί συντάκτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

« ΕΤΑΙΡΙΑΝ «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ »

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιά την Ελλάδα	δρ. 20	το χρόνο.
	> 10	το εξάμηνο.
	> 5	το τρίμηνο.
Γιά την Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	το χρόνο
	£ 0,10	το εξάμηνο
	\$ 5	το χρόνο
	\$ 3	το εξάμηνο

Και γιά τὰ ἄλλα μέρη ἀνάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΟΠΩΣ κι ἄλλοτε τὸ δηλώσαμε, τὰ «Φαινόμενα καὶ Πράγματα» τίς περισσότερες φορές γράφονται ἀπὸ τὸ διευθυντὴ τοῦ «Νουμά», πὺν αὐτὸς εὐθύνεται καὶ γι αὐτὰ καὶ γιὰ ὅ,τι ἄλλο ἀνυπόγραφο δημοσιεύεται στὸ «Νουμᾶ». Τὴ δήλωση αὐτὴ ἀναγκάζομαστε νὰ τὴν ἐπαναλάβουμε καὶ σήμερα, γιὰ τοῦ περασμένου φύλλου τὰ «Φαινόμενα καὶ Πράγματα» γραμμένα ἀπ' τὸν Ταγκόπουλο καὶ αὐτά, αὐτὸν εὐθύνουν, ἀφοῦ ὅλοι, οἱ ἔξη δηλ., ταχτικοὶ συντάκτες τοῦ «Νουμᾶ» δὲν ἔχουν τὰ ἴδια πολιτικὰ φρονήματα καὶ ἔτσι δὲν μποροῦνε νὰ ναι συννεπύθι- νοι γιὰ ὅ,τι πολιτικὰ γράφονται στὴ στήλη αὐτῇ. Σὲ καὶ, σημαντικό, πὺν συναντιοῦνται καὶ ὁμοφρο- νοῦν καὶ οἱ ἔξη ταχτικοὶ συντάκτες τοῦ «Νουμᾶ», εἶναι ἡ ἀνθρωπιστικὴ ἰδεολογία καὶ ὁ δημοτικισμὸς καὶ ἀδιαφοροῦν γιὰ ὅλα τὰλλα καὶ λίγο πολὺ καὶ γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ τόπου μας. Ὅποιος ἀπ' αὐτοὺς ἔχει διάθεση νὰ μιλήσει γιὰ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ, μιλάει ὑπεύθυνα μετὰ τὴν ὑπογραφή του.

ΚΑΤΑΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ εἶναι ἓνας συνεργάτης μας γιὰ τὸν τιμητικὸ τίτλο πὺν τοῦ δόθηκε, ἐπισημότατα, τίς προάλλες. Ἐτυχε νὰ βρῆται, γιὰ δουλιὰ του, μέσα στὸ «γραφεῖον δημοσιότητος» τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὅταν ξαφνικὰ εἰσώρμησε σ' αὐτὸ ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Ὑ- πουργείου κ. Μιχαλάκης Ρηνόπουλος. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, τὴν ἱερὴ, μέσα στὸ γραφεῖο βρισκότανε ὁ ἀτυχὴς συνεργάτης μας καὶ δυο ὑπάλληλοι τοῦ γρα- φείου μοναχὰ, καὶ ὁ κ. Μιχαλάκης στὸν ἕναν ἀπὸ τοὺς δυο, πὺν τοῦ ζήτησε μιὰ ὑπηρεσιακὴ πληρο-

ρορία, εἶπε, κεραυνοβολώντας τὸ συνεργάτη μας μετ' ἀγριοματιά:

— Ἐδὸ μέσα ὑπάρχουν πολλοὶ πολῖτες Ἕλληνες καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ἐργαστοῦμε!...

— Νά, συλλογίστηκε καταχαρούμενος ὁ συνεργά- της μας, πὺν ἡ Πολιτεία ἀναγνώρισε ἐπὶ τέλους τὴν ἀξία μου καὶ μοῦδωσε τὸν τιμητικώτατο τίτλο τοῦ «πολλοὶ πολῖτες»! Γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία πὺν δὲν εἶμαι ἕνας, εἶμαι πολλοὶ καὶ αὐτὸ καὶ ση- μαίνει!...

Κ' ἔφυγε κοροιδιμένος καὶ περήφανος ἀπὸ τὸ γραφεῖο.

ΜΙΑ ἐφημερίδα, ἡ «Νεὴ Ζωή», σοσιαλδημοκρα- τική, πὺν βγαίνει κάθε Κυριακὴ στὸ Σουχοῦμ τῆς Γεωργίας (Καύκασος), μετὰ διευθυντὴ τὸν κ. Ἰ. Πασαλίδη καὶ ἀρχισυντάκτη τὸν κ. Ἰ. Ἰωσηφίδη, γράφεται πέρα-πέρα, μετὰ ζωὴ καὶ μετὰ νεῦρα, στὴ δη- μοτικὴ. Ἀς τὰ δοῦν αὐτὰ οἱ σοσιαλιστὲς τῆς Ἑλ- λάδας πὺν δὲν μπόρεσαν ἀκόμα, ἡ δὲ θέλησαν, νὰν τὸ νιώσουν πὺς ἡ δημοτικὴ εἶναι τὸ μόνο κατὰλ- ληλο ὄργανο γιὰ τὴν προπαγάνδα τοὺς καὶ πὺς πλᾶι στὴ σημαία τοῦ σοσιαλισμοῦ πρέπει νὰ στήσουν καὶ τὴ σημαία τοῦ δημοτικισμοῦ, ἂν ὁ ἀγῶνας τοὺς θέλουνε νὰ τραβήξει μπροστὰ μ' ἐργάτες, ὅπως ἀρ- χίσανε νὰν τοὺς λένε τώρα, «συνειδητοῦς», πὺν πάει νὰ πεί, μορφωμένους, μετὰ συναίσθηση τοῦ τί πρέ- πει νὰ δίνουν ὡς ἀντίκρισμα σὲ κείνα πὺν ζητοῦν.

Μὰ καὶ μετ' ἄλλη φημερίδα, βδομαδιατικὴ τῆς Πόλης, ὁ «Νέος Ἀνθρώπος» — δημοκρατικῶν ἀρ- χῶν, πὺν τὸν βγάξει ὁ κ. Ἀντώνης Θεοδορίδης, γράφεται καὶ αὐτὴ, λίγο πολὺ, στὴ δημοτικὴ. Εὐχό- μαστε νὰ δοῦμε γρήγορα καὶ στὴν Ἀθήνα καμιά τέττα φημερίδα καὶ θὰ καταχαροῦμε ἂν τὴ δοῦμε νὰ ξεπηδάει ἀπὸ τὴν τάξη τῶν φιλεργατικῶν ἡ τῶν σοσιαλιστῶν.

ΣΤΟ «Ριζοσπάστη» τῆς Πέμτης δημοσιεύτηκε τὸ ἀκόλουθο γράμμα, πὺν τὸ ἐπιδοκιμάζουμε πέρα-πέρα, γι αὐτὸ καὶ τὸ ξανατυπώνουμε ἐδῶ:

Ἀγαπητὲ «Ριζοσπάστη»,

Τὴν πρῶτο σάββατο τὸ ἀκούσαμεν. Οἱ διδάσκα- λοι τῆς Ἡπείρου μετὰ τὸ μαριφέστο τοὺς μᾶς δείχνουν τὸν δρόμον τῆς ἐφόδου. Καιρὸς νὰ ἀποινώξωμεν πᾶ τὴ νάρκη πὺν μᾶς πλανώνει καὶ νὰ ἀναλάβωμεν τὸν ἀγῶνά μας. Δὲν θὰ κερδίσωμεν τὴν ὑπόθεσί μας μετὰ ὑποκλίσεις καὶ λιβανίσματα. Αὐτὸ φάνηκε ἑξίστερα ἀπὸ τὰ λόγια καὶ τὰ ἔργα τοῦ ὑπουργοῦ μας. Ὅταν τὸν παρακαλοῦμε γιὰ νὰ μᾶς δώσει τὸ δέλεο μας εἶναι τὸ ἴδιο σὰν νὰ τοῦ δίδωμε δικαίωμα νὰ μᾶς λέγει πότε πὺς δὲν ἔχουμεν προσόντα, πότε πὺς δὲν ὑπάρχει ζήτημα δασκάλων, πότε τάχα πὺς θεωρεῖται γιὰ τὸ μέλλον, πότε πὺς δὲν ἀντέχει ὁ προϋπολογι- σμὸς του καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο.

Τὸ ζήτημα τὸ δασκαλικὸ δὲν θὰ μᾶς τὸ λύσει ὁ ὑπουργὸς οὔτε σὶν αἰὼνα. Θὰ τὸ λύσει ὁ δάσκαλος ἑδῶς του μετὰ τὴν δύναμί του — μετὰ τὴν μεγάλη δύ- ναμί του. Εἶναι καιρὸς νὰ ἀποινώξωμεν τὸν σαλτα- δισμὸν καὶ νὰ οἰκτιρῶμεν σὶν ἀνὼνα μετὰ τὴν δυνά- μιν πὺν μᾶς ἐπιβάλλει τὸ δίκαιόν μας. Ἀς παύσωμεν ἐπὶ τέλους νὰ ζητοῦμεν ἐλεημοσύνην. Δουλεύωμεν καὶ ἔχο- μεν δικαίωμα νὰ ζητοῦμε τὸν ἄριον μᾶς τὸν ἐπὶ-

σιον. Ποιανού ή δύναμη μπορεί να μās στερήσει τὸ ψαμὶ !

Ἄς ἐνωθοῦμε σφιχτά καὶ ἡνωμένοι ὡς σφίξουμε τὸ χέρι τῆς ἐργατίας. Κοινὰ βάσανα μās ἐνώνουν, κοινὰ εἶναι τὰ ἰδανικά μας. Οἱ ἐργάται μās περιμένουν μὲ ἀνοιχτά χέρια καὶ μās ζητοῦν τὴν συνδρομή μας. Καθῆκόν μας εἶναι νὰ τρέξουμε στὰ ἀνοιχτά χέρια καὶ νὰ συνταυτίσωμεν τὸν ἀγώνα μας μὲ τὸν ἀγώνα τους. Ὁ ὁμοῖος τὸν ὁμοῖον πρέπει νὰ γυρεῖ. Πολλὰ ἔχουμε νὰ προσφέρουμε στὸν ἀγώνα τοῦ ἐργάτη, ἀλλὰ ἐκεῖ καὶ μόνον ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ σωτηρία μας.

ΔΥΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Κ. Φαλτάιτς : ΑΡΓΙΑ, διήγημα 1920.

Στὴ σειρά ποὺ μὲ τῆς ὀλιγοσέλιδης ἐκδοσὲς που καθιερώνει ὁ κ. Φαλτάιτς, τὸ τελευταῖον διήγημά του εἶναι μιὰ προσπάθεια γιὰ μιὰ ψυχολογικὴ ἀνάλυσή πάντο στὸ αἶσθημα τῆς ἀνίας. Ἡ λεπτὴ ψυχολογικὴ ἀνάλυση πάνω στὰ διάφορα αἰσθήματα, εἶναι κατὰ τοῦ στὸν τόπο μας τὸ δοκίμασε πρῶτος μὲ τὴν κλασικὴν του ἐντέλεια ὁ Ψυχάρης στὴ σειρά τῶ διηγημάτων του, «Στὸν Ἰσάκο τοῦ πλατάνου». Γενικὰ μπορούμε νὰ ποῖμε, πὼς ἡ ζωὴ μας δὲ δίνεται τὸ καταλλήλοτοο ἔδαφος γιὰ τέτοιες ψυχολογικὰς κατὰδυνες στὰ βάθη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ἡ ζωὴ μας εἶναι αὐτοχρὴ ἀκόμα — οὔτε μπορούσε νὰναι καὶ ἀλλοιῶνται σ' ἕναν τόπο τόσο περιορισμένο — ἡ ψυχὴ μας ριχτὴ καὶ ἡ παύσησής μας ἀνάβαθμὴ ποὺ δὲν ὑπορεῖ νὰ βυθιστῇ βαθειὰ καὶ ἂν βυθιστῇ δὲ θὰ βοηθῇ τίποτα σημαντικὸ. Δὲ μάθαινε νὰ παρατηροῦμε, δὲ μάθαινε νὰ συλλογισμάσται, νὰ φιλοσοφοῦμε πάνω στὰ φαινόμενά τῆς ζωῆς, νὰ βλέπουμε, μὲ μιὰ λέξη, βαθειὰ. Ἐτσι καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἀνίας δὲν ὑπορεῖ νὰ δώσῃ ἀπορροή σὲ καμμιὰ βαθύτερη σκέψη ἢ παρατήρησι. Ὁ ἥρωας τοῦ κ. Φαλτάιτς ἕνας νεότης ποὺ περνάει μιὰ μηχανική φυλακὴ μέσα στὸ καράδι τῆς φυλακῆς του, βλέπει διάφορα πράγματα ξεχωρίζει κάμποσες λεπτομέρειες ποὺ περνοῦνε μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια του, μὰ ἰσθὺ βάθος οὔτε συλλογίζεται τίποτα, οὔτε βλέπει τίποτα βαθύτερα. Ὅλα ἐπεισοδιακά, ἐπιφανειακά ξετυλίγονται μπροστά του σὲ μιὰ σειρά σκηνῶν ποὺ δὲν τοὺς λείπει πολλὰς φορὲς οὔτε ἡ πρωτοτυπία, οὔτε ἡ ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς. Ἀνία γιὰ μās θὰ πεῖ σκότωμα ὥρα καὶ ἕνα ὅποιονδήποτε τρόπο. Ὅχι μιὰ κουραστικὴ, ἐξαντλητικὴ κατάστασις τῆς ψυχῆς ποὺ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ὀρισμένου συνδυασμοῦ ποὺ παρνοῦνε οἱ περὶστασις μέσα στὴ συνειδήσὴ μās γεννῶνται τὸ συναίσθημα τῆς βαθειᾶς ἀνίας. Ὁ συλλογισμένος αὐτὸς νεότης δὲ νοιώθει καμμιὰ ἀηδία ἢ κόραση μπρὸς στὴ ζωὴ ποὺ νὰ τοῦ γεννήσῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἀνίας παρὰ σὰ φυλακισμένος ζητάει ἕνα εὐκόλο τρόπο γιὰ νὰ σκοτώσῃ καλύτερα τὴν ὥσιν του παρακολουθώντας προσεχτικὰ ὅτι γίνεται στὸ καράδι ὡς καὶ τὰ παραινκρότερα. Ἡ ἀνία του δὲ μās συγκινεῖ, καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐπιτέλουν τὸ σκάει καὶ φεύγει πρὸς τὴ φωτισμένη πολιτεία, δὲ μās γεννᾷ τὸ αἶσθημα τῆς

ζωῆς ποὺ ζητάει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀνακτήσῃ τὰ δικαιώματά της, παρὰ μās ἀφήνει τὴ χαλαρὴ ἐντύπωση ἑνὸς ζωηρούτσικου μπαρμπαντόκου ποὺ στενοχωρημένος ἀπὸ τὴ φυλακὴ, τὸ σκάει γιὰ νὰ περάσῃ ὅσω κάμποσες ὥρες εὐχάριστες μὲ τὴν παρέα του ἢ μὲ καμμιὰ φιλενάδα του. Θὰ μπορούσαμε ἀκόμα νὰ ρωτήσουμε πὼς στὴν ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ νεότης ποὺ τοῦ στεροῦνε γι' ἀσημαντὴ ἀπορροή τὴ λευτεριά του, δὲ γενίεται καὶ κανένα ἄλλο κοινωνικὸ αἶσθημα διαμαρτυρίας πάνω σὲ μακρινὰς ὥρες τῆς ἀνίας του, μὰ τὸ παραλείπουμε γιὰ νὰ μὴ μās εἰποῦνε πάλι πὼς ζητᾷμε νὰ διεκίσουμε τὴν τέχνη μὲ ὀρισμένη κοινωνικὴ ἰδεολογία. Ὅπως καὶ ἂν εἶναι ὁ κ. Φαλτάιτς ποὺ χει πολλὰ διηγηματικὰ χαρίσματα, ἀφοῦ ἐπιμεληθῇ περισσότερο τὸ ὕψος του ποῦχει κάποιο χρώμα δημοσιογραφικὸ, μπορεί νὰ ἐνθουσιάζῃ σὲς μελέτες του καὶ τὰ ἔργα τῆς Ρωστικῆς λογοτεχνίας ποὺ στὴν ἐνάπτυξη θεμάτων ἀνάλογων, στέκονται ἀπαράμιλλοι.

Σ. Λευκοπαρίδη : ὁ ΓΙΑΣΟΥΜΗΣ, διήγηματα

Ἄ! δὲν εἶναι ὁ τρόμος τῶν τυπογραφικῶν, τότε οἱ νέοι μας διηγηματογράφοι βιάζονται νὰ μās παρουσιάσῃ ὅπως ὅπως. Ἐτσι καὶ ὁ κ. Λευκοπαρίδης μās παρουσιάζεται μὲ τέσσερα διηγηματάκια του σ' ἕνα λιγοσέλιδο βιβλιαράκι. Βέβαια σὰ μās παρουσιάζεται ἕνα βιβλιαράκι ποὺ κατὰ ἐπιχειρεῖ νὰ μās πῇ, μέσα στὴν τόση φτώχεια τῆς περιγραφῆς μας, πρὸς καὶ νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ τὸ προσέξῃ σὰν ἀκούει μάλιστα πὼς προσέχεται ἀπὸ ἕνα νέο, ὅσο καὶ ἂν ἐμεῖς τουλάχιστο ἀπὸ τὴ σημερινὴ νεολαία δὲν ἐλπίζουμε καὶ σημαντικὰ πράγματα. Μὰ τὸ διήγημα «Μέσα σ' ἄχυρα» ἔρχεται ἴσια ἴσια νὰ μās ἀπογοητέψῃ τὴ στιγμὴ ποὺ κάποια ἐλπίδα ἔρχεται νὰναιεῖται στὴν ψυχὴ μας. Τώρα κατάντησε πιά τῆς μόδας ὁ καθένας νὰ βάλῃ στὸ βιβλίο του καὶ λιγάκι σοσιαλισμὸ ἀπὸ φόβο μὴν τὸν γαργαλίσουνε γιὰ καθυστέρημένο. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γνωστούς μας ἀνακατεύουν ἐπιμονὰ τὴν κοῖτα στάχτη μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ἴσως ἀνακαλύψουν ἀκόμα τίποτες σπύδες ἀπὸ τὴν παλὴν φωτιά, ποὺ θέριωνε μιὰ φορὰ τὴν ψυχὴν του. Θλιβερὴ προσπάθεια. Ὁ σοσιαλισμὸς εἶναι σὰν τὴν ἀρετὴ τῆς γυναίκας. Ἐσθῆσε: Δὲν ξαναγυρίζει πιά ἐξὸν ἂν ἀποφασίσῃς νὰ περάσῃς ἀπὸ μιὰ μοιριά, αἰσθητὴ ἐξάντλητικὴ περίοδο δοκιμαστικῆς μετάνοιας. Μόνο μὲ τὸ αἶσθημα καὶ μὲ τὴν ἀγαθὴ διάθεσι, δὲ γράσσεται ἀληθινὸ σοσιαλιστικὸ ἔργο σὰ δὲ σοῦ πλημμυρίζῃ μάλιστα τὴ ψυχὴ ἕνα καυτερὸ ἄγριο μῖσος ἐναντίον τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας. Χρειάζεται ἡ ἐπιστημονικὴ παρακολούθησι καὶ γνώσι τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων. Ἐτσι οἱ περισσότεροι σήμερα ἐπιχειρῶντας νὰ γράψουν κατὰ τὴν σοσιαλιστικὴν, καταρκεῖναι στὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο τῆς εὐκόλης κοινωνιολογικῆς αἰσθηματολογίας ποὺ ἀντὶ νὰ μās γεννήσῃ τὴν ἀγανάχτησι γιὰ τὸ ἄδικο ποὺ βασιλεύει στὴ ζωὴ, οὐς κάνει νὰ γαμωγῶμε ἢ νὰ μένουμε ἀδιάφοροι. Γιατὶ νὰ παρουσιάζῃς τὸν πλούσιον πάντα σκληρὸν καὶ ἄδικο καὶ τὸ φτωχὸν ἀπ' τὴν ἄλλη μερὶὰ στερεότυπα ἀνορθὸν καὶ ἑνόςτο: οὐδὲ εἶναι ἀπλὴ αἰσθηματολογία ποὺ δὲν ἀνταποκρίνεται πάντοτε πρὸς τὴν ἀληθινὴν κοινωνικὴν κατάστασι. Ὁ γέροσθωμὸς βλέπει τὴ νύχτα τὴν κούρη του ποὺ θάλλει

σιγά σιγά από το σπίτι για να πάει να σμίξει με το πλούσιο αφεντικό του, κι ενώ με μια λέξη, με μια φωνή μπορεί να την εμποδίσει, αυτός σιωπάζει ως την τελευταία στιγμή που συμπληρώνεται το κοινό μόνο και μόνο για να πλεχτεί το διήγημα. Κ' έπειτα γιατί φταίει ο αφεντικός; "Όταν ένα κορίτσι δεν έμαθε να φυλάει το ίδιο την τιμή του παρά δέχεται να την παραδώσει στον πλούσιο για ένα κουτί σκωλατάκια, να είμαστε βέβαιοι πως το κορίτσι αυτό το ίδιο θα έκανε και μπρός σ' έναν εργάτη. Στην ίδια περίπτωση κ' ένας εργάτης δε θα φαινότανε ήθικώτερος. Να πολεμήσουμε βέβαια την κοινωνική εκμετάλλευση μα ναποχτήσουμε κ' έμεις οι ίδιοι ανώτερη ήθικη αντίληψη, που να προσκρούει απάνω της το πονηρό και να συντρίβεται. Γενικά για τα διηγήματα του κ. Λευκ. θα λέγαμε πως τα χαρακτηρίζει ένας ρεαλιστικός ρομαντισμός που τον εμποδίζει ακόμα να βλέπει τη ζωή με μάτι κρύο και να την αποδίδει με γραμμές σταθερές. Γι αυτό όπου κατορθώνει να υποτάξει το φωμαντισμό του, παρουσιάζεται αριώτερος. Έτσι το διήγημα «Ο Γιασουμάς», μάς φαίνεται το καλύτερο από όλα της μικρής συλλογής του. Κείνο που πρέπει πολύ να προσέξει κι αυτός είναι το ύφος. Μακριά για το Θεό από κάθε δημοσιογραφία. Αυτή σκότωσε κι άλλους ανώτερους από τον κ. Λευκ. Ζητάμε ύφος αίσθητο, λογοτεχνικό κι αυτό ίσως είναι το σπουδαιότερο για έναν τεχνίτη στην αρχή όσο να ωριμάσει μέσα του η δύναμη της σύνθεσης.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΕΡΓΑΤΗΣ

...Σκύψε βαθειά... γερά χτύπα
Σύντροφε. "Ενας λάκκος στη γίς μας καρτερεί όλους.
"Όντας ο ήλιος ανεβαίνει το πρωί απ' τα μαβιά βουνά
δεν κάνει άλλο παρά να μικραίνει όλων τα μπόγια
και όλους ίσα να θερμαίνει - ΡΟΖΑ ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓ

Και λές, σκλάβο τον είχανε αγοράσει
όλα του άφεντη τα χρυσά του δώρα
ξεκίναγε σκυφτός, δειλός στη χώρα
τα μπράτσα, τη ζωή του να περάσει
Μα όντας μέσα στα πυκνά τα δάση
δαρμένος απ' της έννοιας του τη μπόρα
κόβοντας ξύλα με περίσσια φόρα,
νεκρόκασσα του άφεντη του είχε φτιάσει
Και μέσα στού μεσημεριού τη λάβρα
σταζοβολά απ' το κούτελο κανάλι
ο ιδρώτας, και τη γίς δργώνει αγάλι,
Θεριέει ποταμός, ρέιματα μάδρα
που τάρρεφαν καιρών και χρόνων μίση
—τ'άφεντη πάει τον πύργο να γκρεμίσει.

Στέφανη

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑ ΉΣΚΑΚΗ

ΣΕ ΠΡΟΣΜΕΝΩ

Του φίλου Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
έμπνευσμένο από το "ΠΑΛΙ" ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ, του

Σε προσμένο νάρθεις
πάντ' από τα ξένα
με το μαϊστράλι
και με τα πανιά,
μ' άστεριού άχτίδα,
μ' άηδονού λαλιά
και με τη βροχούλα
πάντα σε προσμένο
και με το χαλάζι
και με τη χιονιά!

Έστρωσα στο δρόμο
κόκκινα λουλούδια,
που μούχαν φυτρώσει
μέσα στην καρδιά,
και λευκά κρινάκια
με μοσχοβολιά...
και προσμένο νάρθεις
πάντα σε προσμένο
και με τ'άηδονάκια
και με τη χιονιά!

Κι' αν ξεχάσεις νάρθεις
πάντα θα προσμένο,
κι' αν ο ήλιος σβύσει
κ' η άστροφεγγιά
και στα μάτια χύσει
μάυρη σκοτεινιά,
πάντα θα προσμένο
μάγουπη ψυχή
και με τ' άηδονάκια
και με τη χιονιά!

ΤΥΜΦΗΣΤΟΣ

ΣΤΡΑΒΟΣ

Τα μάτια σου, πως είναι άχνα, μεγάλα και σβυσμένα
Μάτια ανεπαίσθητα ανοιχτά!
Τα χρώματά τους τα παλιά για πάντα είναι χαμένα,
Γαλάζια πριν, τώρα χλωμά!

Άκους τριγύρω τη Ζωή, τον κόσμο που βουίζει...
Και δεν μπορείς να τον κυτῶς
Νοιώθεις στον κάμπο τον πλατύ, τάνθάκι να μυρίζει...
Μά δεν το βλέπεις... και περνῶς.

Άπό το χέρι ενός παιδιού, στη στράτα οδηγημένε...
Στέκεις σάν κυπαρίσι όρθός...
Τα μάτια σου αν δε βλέπουνε, μπορούν όμως να κλαίνε..
Μιά μαύρη ξήση, δίχως φῶς.

Σαν από κόσμο απόμακρον άκοϋς να σου μιῶνε
για λάνγας Δύσης όμορφιές
Μπροστά σου όλα τα γιόμορφα τ' άκοϋς όταν περνῶνε...
Δεν τα θωρεῖς κι' όμως τα κλαῖς.

Και ῥῆς μέσα στις θύμησης και τις καλιές εῖκόνες
Άκοϋς τοὺς ἤχους τῆς Ζωῆς...
Κι όταν τῖς πένθιμες βραδιές, πεθαίνουν οἱ άνεμῶνες
Ρωτιέσαι αν πέθαγες ἢ αν ῥῆς...

Γ. Α. ΡΟΗΣ